Пише: Славко Митровић
понедељак, 13 децембар 2010 20:46

Драго ми је што сам имао могућности да говорим на данашњем скупу иако нисам научник, неком силом прилика сам политичар и то изнуђени политичар.

Покушаћу да кроз неке цитате подсјетим на прошлост и да покушамо да заједнички процијенимо будућност. Почео бих једним цитатом из књиге *Кратка историја будућности* Жака Аталија која би се могла ставити у контекст Републике Српске. Цитат гласи: “Данас одлучујемо какав ће свијет бити 2050. год. и припремамо га за 2100. годину. У зависности од нашег дјеловања нашу дјецу дочекаће свијет у коме се може живјети или пакао због кога ће нас мрзити. Да бисмо им оставили што боље стање морамо се потрудити, промишљати будућност и схватити одакле она долази и како на њу дјеловати. То није немогуће, историја се покорава законитостима које подразумијевају да се будућност предвиди и усмјери“. Још једна значајна ствар коју је Жак Атали у тој својој књизи користио, то је пролог - стихови Лорда Бајрона који гласе: “Авај баш све обмана је, будућност нас вара издалека, нит сјећање ми смо своје, нит што јесмо мислит смијемо“. Република Српска у протекле четири године и смије да мисли, има јасне и одлучне ставове и прилику да их износи, а који се односе на примјену Дејтонског споразума као међународног уговора чија је страна потписница кроз свих његових 11 анекса. То је истовремено велики капитал Републике Српске до кога смо дошли оспоравањем неправног дјеловања високог представника и ОХР-а као представника међународне заједнице. Република Српска је изабрала право за свог савезника из простог разлога што јачег савезника није имала. Након закључења дејтонских споразума, множина је примјерена с обзиром на бројност и обухватност 11 анекса, фаза имплементације мира у БиХ је веома успјешно окончана. Нигдје на свијету није било брже и успјешније мировне мисије, имајући у виду да је у БиХ вођен крвави четворогодишњи грађански рат. Међутим, то не смета међународној заједници да и даље у резолуцијама Савјета безбједности стање у БиХ подводи под поглавље 7 Повеље Уједињених нација, гдје се говори о пријетњи безбједности и миру у свијету. Све то уз чињеницу да је БиХ од почетка ове године нестална чланица Савјета безбједности.

Мора се знати да у национално измијешаној БиХ, покрет за стварање муслиманске националне државе уз неугасло ближе и даље историјско сјећање, бива подлога за грађански рат. Ни тада као ни сада није било скривалица.

Морали бисмо се вратити и на почетак БиХ кризе са почетка деведесетих година. У наметнутом растакању Југославије муслиманско водство у БиХ је видјело шансу да створи државу по мјери и са доминацијом муслимана-бошњака као народа. Ти циљеви су били јасно назначени у дјелима Алије Изетбеговића и ту се ништа није промијенило. Мора се знати да у национално измијешаној БиХ, покрет за стварање муслиманске националне државе уз неугасло ближе и даље историјско сјећање, бива подлога за грађански рат. Ни тада као ни сада није било скривалица. Жеља за доминацијом над друга два конститутивна народа није могла довести до другачијег исхода.

Зашто је поспјешиван распад Југославије кад се она могла и одржати? Опет један цитат Ђанија Де Микелиса тадашњег министра спољних послова Италије, који је скоро посвједочио: “Да ме неко у новембру 1989. у вријеме пада Берлинског зида питао која ће прва од источноевропских земаља ући у Европу, ја бих одговорио Југославија. То је било изводљиво, рат је могао да буде избјегнут, међутим Европа је потом одлучила да не учини оно што је могла, што је ишло на руку Туђману и Милошевићу чија је одговорност за рат подједнака и касније навело и Босну да затражи независност, што је неизоставно водило грађанском рату.“

БиХ је дошла до независности на основу двије ствари - фалсификата и преваре и интересантно је да су и фалсификат и превара били јавно обзнањени и да није било никаквих дилема. Фалсификат се односио на резултате референдума који је одржан 29. 2. и 1. 3. 1992. године када се скоро двије трећине или нешто мање од двије трећине грађана БиХ изјаснило о независности БиХ. Сви смо ми били овдје свједоци, а неки и судионици те политике. Тада се Срби нису изјашњавали на референдуму али то не смета бошњачким историчарима, правницима, научницима да кажу да је тај референдум био легитиман, а да би сваки данас референдум у Републици Српској, па и о питању да ли сте за подршку Републици Српској и њеном супротстављању неправном дјеловању високог представника био незаконит?

БиХ је дошла до независности на основу двије ствари - фалсификата и преваре и интересантно је да су и фалсификат и превара били јавно обзнањени и да није било никаквих дилема. Фалсификат се односио на резултате референдума који је одржан 29. 2. и 1. 3. 1992. године када се скоро двије трећине или нешто мање од двије трећине грађана БиХ изјаснило о независности БиХ.

Допринос који је дала и Бадинтерова комисија за независност БиХ не може се избјећи, мада је она тражила изјашњавање свих грађана БиХ без разлике, о независности и да то буде под међународним надзором. Тај крњи референдум је био основа тадашњој хрватско-муслиманској власти да прогласи независност и затражи међународно признање. Све је ишло експресно, да би већ у априлу кренуло признавање, а у мају и пријем БиХ у Уједињене нације. Када је остварио тај свој циљ Изетбеговић је крајем маја и формално одустао од свог потписа на Кутиљеровом плану. То је био други дио, јер је Кутиљеров план био услов да БиХ постане међународно призната као држава. Прихватајући Кутиљеров план у марту, он га је вукао све до краја маја када је БиХ већ била међународно призната као независна држава, да би онда дефинитивно и формално одустао од тог плана. На тај начин је заокружио постављање сцене зе грађански рат, јер је рекао да ће жртвовати мир да би добио државу – исламску државу, коју је добио својим дјелима. Зато су му требале муслиманске жртве зашто је нашао савезнике и на српској страни у БиХ. Изетбеговић је јасно замислио стварање исламске државе са муслиманском већином, уз демократски параван – један човјек-један глас. У својим радовима Изетбеговић јасно каже да „исламска држава није могућа без исламског друштва, односно да је остварива само тамо гдје су Муслимани апсолутна већина становништва.“ И тада и сада у БиХ Срби и Хрвати чине натполовичну хришћанску већину, али то не смета исламским лобистима попут Мортона Абрамовица и Џемса Купера да је приказују као већинску муслиманску државу. БиХ након рата егзистира као непроглашени протекторат и држава заробљена од стране пуких западних каријериста окренутих одржавању привида нестабилности, подржаваних од стране бошњачких фактора који су у њима нашли инструмент за остваривање Изетбеговићеве политике и остваривање непромијењених циљева као што каже Реис Улема ефендија Церић: „Сви народи из бивше Југославије су створили своје националне државе, једино то још немају Бошњаци“. И то је и данас присутно на сцени БиХ. Сада се поставља питање: Да ли оно што је растурило бившу Југославију – принцип вишенационалне државе – може да одржи БиХ. Па и то је само привид, јер је немогуће одржати БиХ на принципу на коме се распала Југославија. То је само дјелимична тактика, јер упоредо за тим иду несмањени захтјеви и покушаји за централизацијом и покушаји унитаризације државе са Бошњацима као већинским народом. Послијератно дјеловање међународних представника у БиХ у оквиру институције високог представника и кроз ОХР било је у највећем дијелу супротно међународном праву и пристрасно у корист Бошњака, наметањем закона и институција којима се ствара унитарна држава. Дејтонска БиХ је скуп два национална ентитета, од којих је Федерација БиХ двонационални, а Република Српска једнонационални ентитет. Тако је БиХ структурисана у Дејтону и тако је то у међународном уговору који се мора поштовати. Хрвати у БиХ су били послушници политике власти Републике Хрватске. Туђман их је 1992. упутио на муслиманско-хрватски референдум за независност БиХ, затим их је 1994. натјерао на Вашингтонски споразум којим је формирана хрватско-муслиманска Федерација, приморао на Дејтонски споразум којим је поништена битна одредница Вашингтонског споразума, а то је конфедерација и муслиманско-хрватске федерације са Хрватском. Да о тим питањима данас одлучују БиХ – Хрвати, ништа не би прихватили, то су нам неки дан и потврдили. Као што нису прихватали досадашњу политику досадашњег хрватског предсједника Стипе Месића којим је величао државност БиХ у корист Бошњака, па због тога у десет година мандата

ниједном није био у мјесту са хрватском већином у БиХ, али је зато свечано дочекиван у Сарајеву, Бихаћу и Тузли уз плакете и захвалнице.

Резултат политике Републике Хрватске према Хрватима у БиХ зарад остварења своје независности и зарад евроатлантског пута је рапидно осипање народа и слабљење политичког утицаја Хрвата у БиХ. Дошло је до тога да су БиХ хрватски политичари, политички прваци тражили од Загреба да их престане бранити. Хрвати данас јасно изражавају свој став да је минимум политичких захтјева који они имају трећа федерална јединица и то јасно кажу. Да кажемо да је ту било и мало наше подршке, једноставно да их ослободимо и да им кажемо да је све легитимно и да се о свему може у миру разговарати и да нема ниједне табу теме као што каже г-дин Милорад Додик, о којој се не може разговарати у БиХ. Предсједник ФК Барселоне Жоан Лапорта каже: „Користећи утицај ФК Барселоне основаћу политичку партију која ће се борити за сецесију Каталоније од Шпаније, а да Каталонија остане у ЕУ“ и то никоме не смета.

Резултат политике Републике Хрватске према Хрватима у БиХ зарад остварења своје независности и зарад евроатлантског пута је рапидно осипање народа и слабљење политичког утицаја Хрвата у БиХ.

Овде се поставља питање којим путем иде српска политика у БиХ, она Републике Српске, али и Републике Србије као потписника и гаранта међународног уговора. Србија се мора пазити и водити рачуна о томе да не упадне у „хрватску замку“, јер то је она ситуација која неће моћи допринијети стабилности БиХ. Србија ничим неће моћи задовољити Бошњаке, јер не можете задовољити некога ко је незадовољив и то је та ситуација коју имамо. Исто тако у овом контексту регионалних односа треба гледати каква је улога Турске. Турска је схватила да скоро па никад неће постати чланица ЕУ и то је сасвим разумљиво. Није то могла бити ни прије двадесет година, не може бити ни данас, неће бити ни за двадесет година кад буде још више исламизована у односу на данашње вријеме. Пошто је Турска то схватила, она сад долази у ситуацију – сад ћу ја за оно „привилеговано партнерство“ које ми нуди ЕУ, формирати своју интересну сферу. Интересна сфера биће државе и они не крију да то кажу: Македонија, Албанија, Косово, БиХ. Кажу имају милиони људи у Турској који воде поријекло из тих крајева, али не ограничавају се само на тај простор, него иду и даље према бившим совјетским републикама са муслиманским становништвом, па можда чак и према Сирији. Онда ће на бази те своје интересне сфере, Турска улазити у преговоре са ЕУ, повећавати своју специфичну тежину и то је легитимно. То уопште није проблем и ми не бунимо се против такве политике, али се бунимо против тога да Турска води доминацију и доминирајућу улогу у БиХ, јер њу занимају само бошњачки интереси и то отворено кажу. Њих не занима БиХ као држава три конститутивна народа, као држава настала међународним

уговором који је узгред речено један од најзначајнијих докумената међународне заједнице након Другог свјетског рата изузимајући Хелсиншки документ. Заборавља се ко сноси одговорност за отварање кризе у БиХ и за рат у БиХ, јер и Кутиљера кад су питали да ли би се десио рат, он је рекао: “Изетбеговић је прихватио план само да би удовољио Европи, а онда је од њега одустао да би задовољио Американце који су га охрабривали да то уради. Да није оспорен тај план, онда не би било рата ни Сребренице.“ То само говори да често заборављамо ситуацију и да смо често у дефанзиви у неким ситуацијама које нам дају прилику да можемо јасно износити своје ставове при томе не хтијући да спријечимо било кога да такође износи своје ставове. То подразумијева и културу дијалога и толеранцију и мирно рјешење. Нека тај дијалог траје наредних педесет или сто година није проблем, јер све што имају други народи морају да имају и народи у БиХ и све што имају други у међународном праву, треба да има и БиХ.

(Излагање на скупу "Република Српска - 15 година Дејтонског споразума")